

УДК 517.5

Е.А. Севостьянов (Житомирский государственный университет имени Ивана Франко; Институт прикладной математики и механики НАН Украины, г. Славянск)

Є.О. Севостьянов (Житомирський державний університет імені Івана Франка; Інститут прикладної математики і механіки НАН України, м. Слов'янськ)

E.A. Sevost'yanov (Zhytomyr Ivan Franko State University; Institute of Applied Mathematics and Mechanics of NAS of Ukraine, Slov'yans'k)

Граничное продолжение отображений с обратным неравенством Полецкого по простым концам

Межове продовження відображень з оберненою нерівністю Полецкого по простих кінцях

Boundary extension of mappings with the inverse Poletsky inequality by prime ends

Для отображений с ветвлением, удовлетворяющих обратному неравенству Полецкого, получены результаты об их непрерывном граничном продолжении в терминах простых концов. При определённых условиях показано, что указанные классы отображений являются также равномерно непрерывными в замыкании заданной области.

Для відображень із розгалуженням, які задовольняють обернену нерівність Полецкого, отримано результати про їх неперервне межове продовження в термінах простих кінців. За певних умов вказані класи відображень є також однотайно неперервними в замиканні заданої області.

For mapping with branching points that satisfy the inverse inequality of Poletsky, we obtained the results of their continuous boundary extension in terms of prime ends. Under certain conditions, the specified classes of mappings are also equicontinuous in the closure of a given domain.

1. Вступ. В наших спільних роботах [1] і [2] отримано неперервне продовження на межу і одностайну неперервність гомеоморфізмів, обернені до яких задовольняють певну оцінку спотворення модуля сімей кривих. Мова йшла про області з поганими межами, відносно яких відображення не має звичайного неперервного продовження, але має його в узагальненому сенсі, точніше – сенсі так званих простих кінців. В даній замітці ми встановимо аналогічний результат для відображень з розгалуженням, які, як правило, припускаються відкритими, дискретними і замкненими (зберігаючими межу області). Підкреслимо, що ситуація гомеоморфізмів, докладно розібрана в роботах [1] і [2], впливає з наших основних теорем як наслідок; в той самий час, основна умова щодо спотворення модуля дещо більш загальна у порівнянні з [1] і [2]. З приводу деяких відомих результатів стосовно неперервного продовження квазіконформних відображень і їх узагальнень по простих кінцях вкажемо, напр., на праці [3]–[6].

Наведемо деякі означення і позначення. Нехай $y_0 \in \mathbb{R}^n$, $0 < r_1 < r_2 < \infty$ і

$$A(y_0, r_1, r_2) = \{y \in \mathbb{R}^n : r_1 < |y - y_0| < r_2\}. \quad (1)$$

Якщо $f : D \rightarrow \mathbb{R}^n$ – задане відображення, $y_0 \in f(D)$ і $0 < r_1 < r_2 < d_0 = \sup_{y \in f(D)} |y - y_0|$, то через $\Gamma_f(y_0, r_1, r_2)$ ми позначимо сім'ю всіх кривих γ в області D таких, що $f(\gamma) \in \Gamma(S(y_0, r_1), S(y_0, r_2), A(y_0, r_1, r_2))$. Нехай $Q : \mathbb{R}^n \rightarrow [0, \infty]$ – вимірна за Лебегом функція. Будемо говорити, що f задовольняє обернену нерівність Полецького в точці $y_0 \in f(D)$, якщо співвідношення

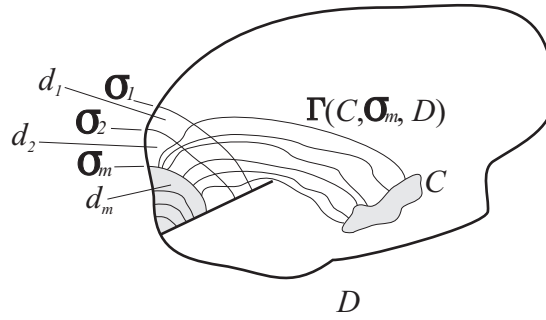
$$M(\Gamma_f(y_0, r_1, r_2)) \leq \int_{f(D) \cap A(y_0, r_1, r_2)} Q(y) \cdot \eta^n(|y - y_0|) dm(y) \quad (2)$$

виконується для довільної вимірної за Лебегом функції $\eta : (r_1, r_2) \rightarrow [0, \infty]$ такої, що

$$\int_{r_1}^{r_2} \eta(r) dr \geq 1. \quad (3)$$

Зауважимо, що нерівності (2) добре відомі в теорії квазірегулярних відображень і виконуються для них при $Q = N(f, D) \cdot K$, де $N(f, D)$ – максимальна кратність відображення в D , а $K \geq 1$ – деяка стала, яка може бути обчислена як $K = \text{ess sup } K_O(x, f)$, $K_O(x, f) = \|f'(x)\|^n / |J(x, f)|$ при $J(x, f) \neq 0$; $K_O(x, f) = 1$ при $f'(x) = 0$, і $K_O(x, f) = \infty$ при $f'(x) \neq 0$, але $J(x, f) = 0$ (див., напр., [7, теорема 3.2] або [8, теорема 6.7.ІІ]). Відображення $f : D \rightarrow \mathbb{R}^n$ називається *дискретним*, якщо прообраз $\{f^{-1}(y)\}$ кожної точки $y \in \mathbb{R}^n$ складається з ізольованих точок, і *відкритим*, якщо образ будь-якої відкритої множини $U \subset D$ є відкритою множиною в \mathbb{R}^n . Відображення f області D на D' називається *замкненим*, якщо $f(E)$ є замкненим в D' для будь-якої замкненої множини $E \subset D$ (див., напр., [9, розд. 3]).

Нехай ω – відкрита множина в \mathbb{R}^k , $k = 1, \dots, n-1$. Неперервне відображення $\sigma : \omega \rightarrow \mathbb{R}^n$ називається *k-вимірною поверхнею* в \mathbb{R}^n . Поверхнею будемо називати довільну $(n-1)$ -вимірну поверхню σ в \mathbb{R}^n . Поверхня σ називається *жордановою поверхнею*, якщо $\sigma(x) \neq \sigma(y)$ при $x \neq y$. Далі ми іноді будемо використовувати σ для позначення всього образу $\sigma(\omega) \subset \mathbb{R}^n$ при відображенні σ , $\bar{\sigma}$ замість $\overline{\sigma(\omega)}$ в \mathbb{R}^n і $\partial\sigma$ замість $\overline{\sigma(\omega)} \setminus \sigma(\omega)$.

Мал. 1: Простий кінець в області

Жорданова поверхня $\sigma: \omega \rightarrow D$ в області D називається *розрізом* області D , якщо σ розділяє D , тобто $D \setminus \sigma$ має більше однієї компоненти, $\partial\sigma \cap D = \emptyset$ і $\partial\sigma \cap \partial D \neq \emptyset$.

Послідовність $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_m, \dots$ розрізів області D називається *ланцюгом*, якщо:

(i) множина σ_{m+1} міститься в точності в одній компоненті d_m множини $D \setminus \sigma_m$, при цьому, $\sigma_{m-1} \subset D \setminus (\sigma_m \cup d_m)$; (ii) $\bigcap_{m=1}^{\infty} d_m = \emptyset$. З означення ланцюгу розрізів випливає, що $d_1 \supset d_2 \supset d_3 \supset \dots \supset d_{m-1} \supset d_m \supset d_{m+1} \supset \dots$. Два ланцюги розрізів $\{\sigma_m\}$ і $\{\sigma'_k\}$ називаються *еквівалентними*, якщо для кожного $m = 1, 2, \dots$ область d_m містить всі області d'_k за виключенням скінченної кількості, і для кожного $k = 1, 2, \dots$ область d'_k також містить всі області d_m за виключенням скінченної кількості.

Кінець області D — це клас еквівалентних ланцюгів розрізів області D . Нехай K — кінець області D в \mathbb{R}^n , тоді множина $I(K) = \bigcap_{m=1}^{\infty} \overline{d_m}$ називається *тілом кінця* K .

Скрізь далі, як зазвичай, $\Gamma(E, F, D)$ позначає сім'ю всіх таких кривих $\gamma: [a, b] \rightarrow D$, що $\gamma(a) \in E$ і $\gamma(b) \in F$, крім того, $M(\Gamma)$ позначає модуль сім'ї кривих Γ в \mathbb{R}^n , а запис $\rho \in \text{adm } \Gamma$ означає, що функція ρ борелева, невід'ємна і має довжину, не меншу ніж одиницю, в метриці ρ (див. [6], [10]). Слідуючи [6], будемо говорити, що кінець K є *простим кінцем*, якщо K містить ланцюг розрізів $\{\sigma_m\}$, такий, що $M(\Gamma(\sigma_m, \sigma_{m+1}, D)) < \infty$ при всіх $m \in \mathbb{N}$ і $\lim_{m \rightarrow \infty} M(\Gamma(C, \sigma_m, D)) = 0$ для деякого континууму C в D (див. малюнок 1).

Далі використовуються наступні позначення: множина простих кінців, що відповідають області D , позначається символом E_D , а поповнення області D її простими кінцями позначається \overline{D}_P . Будемо говорити, що межа області D в \mathbb{R}^n є *локально квазіконформною*, якщо кожна точка $x_0 \in \partial D$ має окіл U в \mathbb{R}^n , який може бути відображений квазіконформним відображенням φ на одиничну кулю $\mathbb{B}^n \subset \mathbb{R}^n$ так, що $\varphi(\partial D \cap U)$ є перетином \mathbb{B}^n з координатною гіперплощиною. Розглянемо також наступне означення (див. [4], [5]). Для множин $E \subset \mathbb{R}^n$ і $A, B \subset \mathbb{R}^n$ покладемо

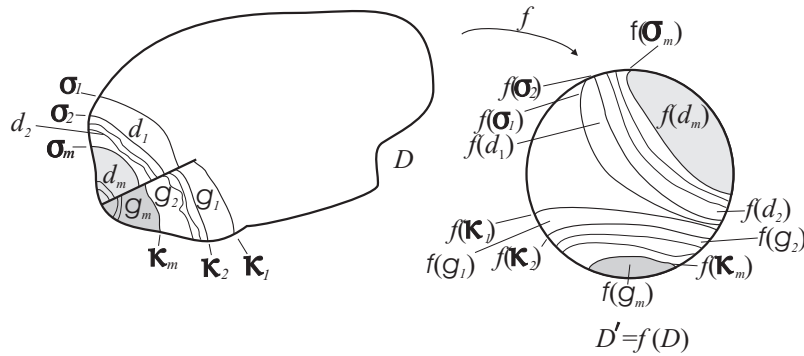
$$d(E) := \sup_{x, y \in E} |x - y|, \quad d(A, B) := \inf_{x \in A, y \in B} |x - y|.$$

Будемо називати ланцюг розрізів $\{\sigma_m\}$ *регулярним*, якщо $\overline{\sigma_m} \cap \overline{\sigma_{m+1}} = \emptyset$ при кожному $m \in \mathbb{N}$ і, крім того, $d(\sigma_m) \rightarrow 0$ при $m \rightarrow \infty$. Якщо кінець K містить принаймні один регулярний ланцюг, то K будемо називати *регулярним*. Говоримо, що обмежена область D в \mathbb{R}^n *регулярна*, якщо D може бути квазіконформно відображена на область з локально квазіконформною межею, замикання якої є компактом в \mathbb{R}^n , крім того, кожен простий кінець $P \subset E_D$ є регулярним. Зауважимо, що у просторі \mathbb{R}^n кожен простий кінець

регулярної області містить ланцюг розрізів з властивістю $d(\sigma_m) \rightarrow 0$ при $m \rightarrow \infty$, і навпаки, якщо у кінця є вказана властивість, то він – простий (див. [6, теорема 5.1]). Крім того, замикання \overline{D}_P регулярної області $D \in$ метризовним, при цьому, якщо $g : D_0 \rightarrow D$ – квазіконформне відображення області D_0 з локально квазіконформною межею на область D , то для $x, y \in \overline{D}_P$ покладемо:

$$\rho(x, y) := |g^{-1}(x) - g^{-1}(y)|, \quad (4)$$

де для $x \in E_D$ елемент $g^{-1}(x)$ розуміється як деяка (єдина) точка межі D_0 , коректно визначена з огляду на [6, теорема 4.1]. Зокрема, будемо говорити, що послідовність $x_m \in D$, $m = 1, 2, \dots$, збігається до простого кінця $P \in E_D$ при $m \rightarrow \infty$, якщо для будь-якого натурального $k \in \mathbb{N}$ всі елементи послідовності x_m , крім скінченної кількості, належать області d_k (де d_k , $k = 1, 2, \dots$ – послідовність вкладених областей з означення простого кінця P). Якщо, наприклад, f – гомеоморфізм області D на D' , то не важко переконатися, що між кінцями областей D і $D' = f(D)$ є взаємно однозначна відповідність (див. малюнок 2). Є справедливим такий результат.

Мал. 2: Відповідність простих кінців при відображенні

Теорема 1. Нехай $D \subset \mathbb{R}^n$, $n \geq 2$, – область, яка має слабо плоску межу, а область $D' \subset \mathbb{R}^n$ є регулярною. Припустимо, f – відкрите дискретне і замкнене відображення області D на D' , що задовольняє співвідношення (2) в кожній точці $y_0 \in D'$, де $Q \in L^1(D')$. Тоді відображення f має неперервне продовження до відображення $\overline{f} : \overline{D} \rightarrow \overline{D}'_P$, причому, $\overline{f}(\overline{D}) = \overline{D}'_P$.

Справедливим також є результат про одностайну неперервність сімей відображень виду (2) в замиканні даної області. З метою формулювання відповідного результату, розглянемо такі означення.

Межа області D називається *слабо плоскою* в точці $x_0 \in \partial D$, якщо для кожного $P > 0$ і для будь-якого околу U точки x_0 знайдеться окіл $V \subset U$ цієї ж самої точки такий, що $M(\Gamma(E, F, D)) > P$ для будь-яких континуумів $E, F \subset D$, які перетинають ∂U і ∂V . Межа області D називається слабо плоскою, якщо відповідна властивість виконується в будь-якій точці межі D . Нехай h – хордальна відстань в $\overline{\mathbb{R}^n}$ (див., напр., означення 12.1 в [10]). У подальшому, для множин $A, B \subset \overline{\mathbb{R}^n}$ покладемо

$$h(A, B) = \inf_{x \in A, y \in B} h(x, y), \quad h(A) = \sup_{x, y \in A} h(x, y),$$

де h – хордальна відстань. Для числа $\delta > 0$, областей $D, D' \subset \mathbb{R}^n$, $n \geq 2$, континуума $A \subset D'$ і довільної вимірної за Лебегом функції $Q : D' \rightarrow [0, \infty]$ позначимо через $\mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(D, D')$ сім'ю всіх відкритих дискретних і замкнених відображень f області D на D' , що задовольняють умову (2) для кожного $y_0 \in D'$ і таких, що $h(f^{-1}(A), \partial D) \geq \delta$. Виконується наступне твердження.

Теорема 2. *Припустимо, що область D має слабо плоску межу. Якщо $Q \in L^1(D')$, і область D' є регулярною, то будь-яке $f \in \mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(D, D')$ неперервно продовжується до відображення $\bar{f} : \bar{D} \rightarrow \bar{D}'_P$, причому, $\bar{f}(\bar{D}) = \bar{D}'_P$ і сім'я $\mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(\bar{D}, \bar{D}'_P)$, яка складається з усіх продовжених відображень $\bar{f} : \bar{D} \rightarrow \bar{D}'_P$, одностайно неперервна в \bar{D} .*

Зауважимо, що для випадку гарних меж твердження теорем 1 і 2 доведено раніше в роботі [11] (див. теореми 1.1 і 1.2).

2. Доведення теореми 1. Зафіксуємо довільним чином точку $x_0 \in \partial D$. Необхідно показати можливість неперервного продовження відображення f в точку x_0 . Використовуючи при необхідності мобіусове перетворення $\varphi : \infty \mapsto 0$ і враховуючи інваріантність модуля M в лівій частині співвідношення (2) (див. [10, теорема 8.1]), ми можемо вважати, що $x_0 \neq \infty$.

Припустимо, що висновок про неперервне продовження відображення f в точку x_0 не є правильним. Тоді будь-який простий кінець $P_0 \in E_{D'}$ не є границею f в точці x_0 , тобто, знайдеться послідовність $x_k \rightarrow x_0$ при $k \rightarrow \infty$ і число $\varepsilon_0 > 0$ такі, що $\rho(f(x_k), P_0) \geq \varepsilon_0$ при всіх $k \in \mathbb{N}$, де ρ – одна з метрик в (4). Оскільки за умовою область D' є регулярною, її можна відобразити на обмежену область D_* за допомогою деякого квазіконформного відображення $h : D' \rightarrow D_*$. Оскільки між точками межі областей з локально квазіконформними межами і їх простими кінцями є взаємно однозначна відповідність (див. [6, теорема 4.1]), і за умовою \bar{D}_* є компактом в \mathbb{R}^n , метричний простір (\bar{D}'_P, ρ) є компактним. Отже, можна вважати, що $f(x_k)$ збігається до якогось елемента $P_1 \neq P_0$, $P_1 \in \bar{D}'_P$ при $k \rightarrow \infty$. Оскільки за припущенням відображення f не має границі в точці x_0 , існує принаймні ще одна послідовність $y_k \rightarrow x_0$ при $k \rightarrow \infty$, така що $\rho(f(y_k), P_1) \geq \varepsilon_1$ при всіх $k \in \mathbb{N}$ і деякому $\varepsilon_1 > 0$. Знову таки, оскільки метричний простір (\bar{D}'_P, ρ) є компактним, ми можемо вважати, що $f(y_k) \rightarrow P_2$ при $k \rightarrow \infty$, $P_1 \neq P_2$, $P_2 \in \bar{D}'_P$. Оскільки відображення f замкнене, воно зберігає межу області, див. [9, теорема 3.3]. Отже, $P_1, P_2 \in E_{D'}$.

Нехай σ_m і σ'_m , $m = 0, 1, 2, \dots$, – послідовності розрізів, які відповідають простим кінцям P_1 і P_2 , відповідно. Нехай також розрізи σ_m , $m = 0, 1, 2, \dots$, лежать на сферах $S(z_0, r_m)$ з центром в деякій точці $z_0 \in \partial D'$, де $r_m \rightarrow 0$ при $m \rightarrow \infty$ (така послідовність σ_m існує за [12, лема 3.1], див. також [5, лема 1]). Нехай d_m і g_m , $m = 0, 1, 2, \dots$, – відповідні послідовності областей в D' , що відповідають розрізам σ_m і σ'_m , відповідно. Оскільки простір (\bar{D}'_P, ρ) є метричним, можна вважати, що всі d_m і g_m не перетинаються між собою для кожного $m = 0, 1, 2, \dots$, зокрема,

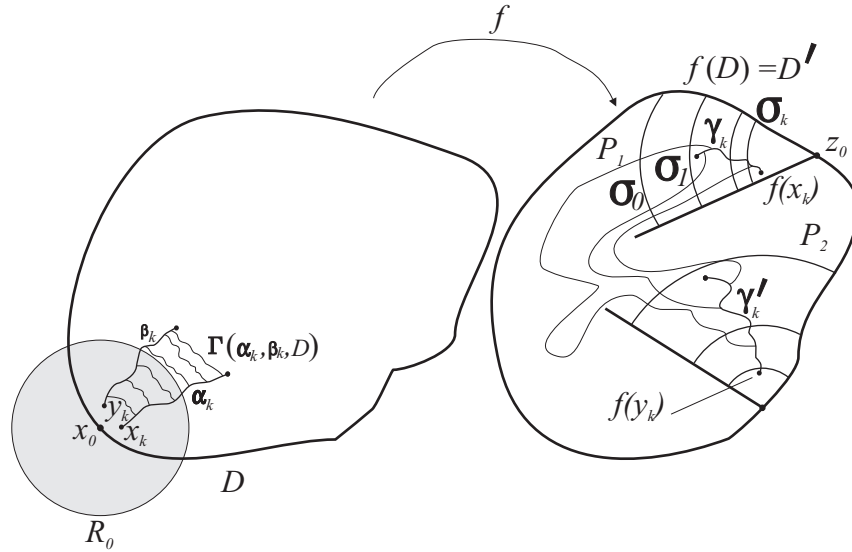
$$d_0 \cap g_0 = \emptyset. \quad (5)$$

Оскільки $f(x_k)$ збігається до P_1 при $k \rightarrow \infty$, для кожного $m \in \mathbb{N}$ існує $k = k(m) : f(x_k) \in d_m$ при $k \geq k = k(m)$. Шляхом перенумерації послідовності x_k в разі необхідності, ми можемо добитися того, щоб $f(x_k) \in d_k$ при кожному натуральному k . Аналогічно,

можна вважати, що $f(y_k) \in g_k$ при всіх $k \in \mathbb{N}$. Зафіксуємо точки $f(x_1)$ і $f(y_1)$. Оскільки за означенням простого кінця $\bigcap_{k=1}^{\infty} d_k = \bigcap_{l=1}^{\infty} g_l = \emptyset$, існують номери k_1 і $k_2 \in \mathbb{N}$ такі, що $f(x_1) \notin d_{k_1}$ і $f(y_1) \notin g_{k_2}$. Оскільки за означенням послідовності областей $d_k \subset d_{k_0}$ при всіх $k \geq k_1$ і $g_k \subset g_{k_2}$ при $k \geq k_2$, будемо мати

$$f(x_1) \notin d_k, \quad f(y_1) \notin g_k, \quad k \geq \max\{k_1, k_2\}. \quad (6)$$

Нехай γ_k – крива, що з'єднає $f(x_1)$ і $f(x_k)$ в області d_1 , а γ'_k – крива, що з'єднає $f(y_1)$ і $f(y_k)$ в області g_1 . Нехай також α_k і β_k – повні f -підняття кривих γ_k і γ'_k в області D з початками в точках x_k і y_k , відповідно (такі підняття існують за [9, лема 3.7]), див. малюнок 3). Зауважимо, що у точок $f(x_1)$ і $f(y_1)$ в області D може бути не більше

Мал. 3: До доведення теореми 1

скінченного числа прообразів при відображенні f , див. [9, лема 3.2]. Тоді знайдеться $R_0 > 0$ таке, що $\alpha_k(1), \beta_k(1) \in D \setminus B(x_0, R_0)$ при всіх $k = 1, 2, \dots$. Оскільки межа області D є слабо плоскою, для кожного $P > 0$ знайдеться $k = k_P \geq 1$ таке, що

$$M(\Gamma(|\alpha_k|, |\beta_k|, D)) > P \quad \forall k \geq k_P. \quad (7)$$

Покажемо, що умова (7) суперечить визначенню відображення f в (2). Справді, нехай $\gamma \in \Gamma(|\alpha_k|, |\beta_k|, D)$, тоді $\gamma : [0, 1] \rightarrow D$, $\gamma(0) \in |\alpha_k|$ і $\gamma(1) \in |\beta_k|$. Зокрема, $f(\gamma(0)) \in |\gamma_k|$ і $f(\gamma(1)) \in |\gamma'_k|$. В такому випадку, зі співвідношень (5) і (7) випливає, що $|f(\gamma)| \cap \partial d_1 \neq \emptyset \neq |f(\gamma)| \cap (D \setminus d_1)$ при $k \geq \max\{k_1, k_2\}$. З огляду на [13, теорема 1.1.5.46] $|f(\gamma)| \cap \partial d_1 \neq \emptyset$, тобто, $|f(\gamma)| \cap S(z_0, r_1) \neq \emptyset$, бо $\partial d_1 \cap D \subset \sigma_1 \subset S(z_0, r_1)$ за визначенням розрізу σ_1 . Нехай $t_1 \in (0, 1)$ таке, що $f(\gamma(t_1)) \in S(z_0, r_1)$ і $f(\gamma)|_1 := f(\gamma)|_{[t_1, 1]}$. Без обмеження загальності можна вважати, що $f(\gamma)|_1 \subset \mathbb{R}^n \setminus B(z_0, r_1)$. Міркуючи так само для кривої $f(\gamma)|_1$, можна знайти точку $t_2 \in (t_1, 1)$ таку, що $f(\gamma(t_2)) \in S(z_0, r_0)$. Покладемо $f(\gamma)|_2 := f(\gamma)|_{[t_2, 1]}$. Тоді крива $f(\gamma)|_2$ є підкривою кривої $f(\gamma)$ і, крім того, $f(\gamma)|_2 \in \Gamma(S(z_0, r_1), S(z_0, r_0), D')$. Без обмеження загальності можна вважати, що $f(\gamma)|_2 \subset B(z_0, r_0)$. Тим самим

$$\Gamma(|\alpha_k|, |\beta_k|, D) > \Gamma_f(z_0, r_1, r_0).$$

З останнього співвідношення по міноруванню модуля (див., напр., [14, теорема 1(c)])

$$M(\Gamma(|\alpha_k|, |\beta_k|, D)) \leq M(\Gamma_f(z_0, r_1, r_0)). \quad (8)$$

Покладемо $\eta(t) = \begin{cases} \frac{1}{r_0 - r_1}, & t \in [r_1, r_0], \\ 0, & t \notin [r_1, r_0] \end{cases}$. Зауважимо, що η задовольняє співвідношення (3) при $r_1 := r_1$ і $r_2 := r_0$. Тоді з (2) і (8) ми отримаємо, що

$$M(\Gamma(|\alpha_k|, |\beta_k|, D)) \leq \frac{1}{(r_0 - r_1)^n} \int_{D'} Q(y) dm(y) := c < \infty \quad \forall k \geq \max\{k_1, k_2\}, \quad (9)$$

оскільки $Q \in L^1(D)$. Співвідношення (9) суперечить умові (7). Отримана суперечність спростовує припущення про відсутність границі у відображення f в точці x_0 .

Залишилось перевірити рівність $\bar{f}(\bar{D}) = \bar{D}'_P$. Очевидно, що $\bar{f}(\bar{D}) \subset \bar{D}'_P$. Покажемо, що $\bar{D}'_P \subset \bar{f}(\bar{D})$. Справді, нехай $y_0 \in \bar{D}'_P$, тоді або $y_0 \in D'$, або $y_0 \in \partial E_{D'}$. Якщо $y_0 \in D'$, то $y_0 = f(x_0)$ і $y_0 \in \bar{f}(\bar{D})$, оскільки за умовою f – відображення області D на D' . Нарешті, нехай $y_0 \in E_{D'}$, тоді через регулярність області D' знайдеться послідовність $y_k \in D'$ така, що $\rho(y_k, y_0) \rightarrow 0$ при $k \rightarrow \infty$, $y_k = f(x_k)$ і $x_k \in D$, де ρ – одна з можливих метрик в \bar{D}'_P . Через компактність простору \mathbb{R}^n ми можемо вважати, що $x_k \rightarrow x_0$, де $x_0 \in \bar{D}$. Помітимо, що $x_0 \in \partial D$, оскільки відображення f є відкритим. Тоді $f(x_0) = y_0 \in \bar{f}(\partial D) \subset \bar{f}(\bar{D})$. Теорема повністю доведена.

3. Допоміжні леми. Наступну лему доведено в [15, лема 2.1], див. також [2, лема 2.1].

Лема 1. Нехай $D' \subset \mathbb{R}^n$, $n \geq 2$, – регулярна область, і нехай $x_m \rightarrow P_1$, $y_m \rightarrow P_2$ при $m \rightarrow \infty$, $P_1, P_2 \in \bar{D}'_P$, $P_1 \neq P_2$. Припустимо, що d_m, g_m , $m = 1, 2, \dots$, – дві послідовності спадних областей, які відповідають P_1 і P_2 , $d_1 \cap g_1 = \emptyset$, і $x_0, y_0 \in D' \setminus (d_1 \cup g_1)$. Тоді існують як завгодно великі номери $k_0 \in \mathbb{N}$, $M_0 = M_0(k_0) \in \mathbb{N}$ і $0 < t_1 = t_1(k_0), t_2 = t_2(k_0) < 1$ для яких виконано наступну умову: для всякого $m \geq M_0$ знайдуться непересічні криві

$$\gamma_{1,m}(t) = \begin{cases} \tilde{\alpha}(t), & t \in [0, t_1], \\ \tilde{\alpha}_m(t), & t \in [t_1, 1] \end{cases}, \quad \gamma_{2,m}(t) = \begin{cases} \tilde{\beta}(t), & t \in [0, t_2], \\ \tilde{\beta}_m(t), & t \in [t_2, 1] \end{cases},$$

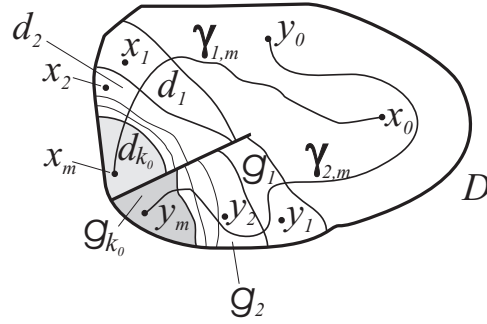
такі, що

- 1) $\gamma_{1,m}(0) = x_0$, $\gamma_{1,m}(1) = x_m$, $\gamma_{2,m}(0) = y_0$ і $\gamma_{2,m}(1) = y_m$;
- 2) $|\gamma_{1,m}| \cap \bar{g}_{k_0} = \emptyset = |\gamma_{2,m}| \cap \bar{d}_{k_0}$;
- 3) $\tilde{\alpha}_m(t) \in d_{k_0+1}$ при $t \in [t_1, 1]$ і $\tilde{\beta}_m(t) \in g_{k_0+1}$ при $t \in [t_2, 1]$ (див. малюнок 4).

Наступне твердження доведено в [15, лема 2.2] для випадку гомеоморфізмів.

Лема 2. Нехай D і D' – області в \mathbb{R}^n , $n \geq 2$, область D' є регулярною, і нехай f – відкрите, дискретне і замкнене відображення області D на D' , яке задовольняє умову (2) в кожній точці $y_0 \in \bar{D}'$ і з деякою функцією $Q \in L^1(D')$. Нехай також d_m – послідовність спадних областей, які відповідають ланцюгу розрізів σ_m , $m = 1, 2, \dots$, що лежать на сферах $S(\bar{x}_0, r_m)$ і таких, що $\bar{x}_0 \in \partial D'$, причому $r_m \rightarrow 0$ при $m \rightarrow \infty$. Тоді в умовах і позначеннях леми 1 можна обрати номер $k_0 \in \mathbb{N}$, для якого існує $0 < N = N(k_0, Q, D') < \infty$, незалежне від m і f , таке що

$$M(\Gamma_m) \leq N, \quad m \geq M_0 = M_0(k_0),$$

Мал. 4: Твердження лема 1

де Γ_m – сім'я кривих $\gamma : [0, 1] \rightarrow D$ в області D таких, що $f(\gamma) \in \Gamma(|\gamma_{1,m}|, |\gamma_{2,m}|, D')$.
Доведення. Нехай k_0 – довільний номер, для якого виконується твердження лема 1. За означенням кривої $\gamma_{1,m}$ і сім'ї Γ_m ми можемо записати

$$\Gamma_m = \Gamma_m^1 \cup \Gamma_m^2, \quad (10)$$

де Γ_m^1 – сім'я кривих $\gamma \in \Gamma_m$ таких, що $f(\gamma) \in \Gamma(|\tilde{\alpha}|, |\gamma_{2,m}|, D')$ і Γ_m^2 – сім'я кривих $\gamma \in \Gamma_m$ таких, що $f(\gamma) \in \Gamma(|\tilde{\alpha}_m|, |\gamma_{2,m}|, D')$.

Враховуючи позначення лема 1, покладемо

$$\varepsilon_0 := \min\{\text{dist}(|\tilde{\alpha}|, \overline{g_{k_0}}), \text{dist}(|\tilde{\alpha}|, |\tilde{\beta}|\})\} > 0.$$

Розглянемо тепер покриття множини $|\tilde{\alpha}|$ наступного вигляду: $\bigcup_{x \in |\tilde{\alpha}|} B(x, \varepsilon_0/4)$. Оскільки

$|\tilde{\alpha}|$ є компактом в D' , знайдуться номери i_1, \dots, i_{N_0} такі, що $|\tilde{\alpha}| \subset \bigcup_{i=1}^{N_0} B(z_i, \varepsilon_0/4)$, де $z_i \in |\tilde{\alpha}|$ при $1 \leq i \leq N_0$. З огляду на [13, теорема 1.I.5.46] легко переконатися в тому, що

$$\Gamma(|\tilde{\alpha}|, |\gamma_{2,m}|, D') > \bigcup_{i=1}^{N_0} \Gamma(S(z_i, \varepsilon_0/4), S(z_i, \varepsilon_0/2), A(z_i, \varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2)). \quad (11)$$

Зафіксуємо $\gamma \in \Gamma_m^1$, $\gamma : [0, 1] \rightarrow D$, $\gamma(0) \in |\tilde{\alpha}|$, $\gamma(1) \in |\gamma_{2,m}|$. Зі співвідношення (11) випливає, що $f(\gamma)$ має підкриву $f(\gamma)_1 := f(\gamma)|_{[p_1, p_2]}$ таку, що

$$f(\gamma)_1 \in \Gamma(S(z_i, \varepsilon_0/4), S(z_i, \varepsilon_0/2), A(z_i, \varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2))$$

при деякому $1 \leq i \leq N_0$. Тоді $\gamma|_{[p_1, p_2]}$ є такою кривою, яка з одного боку є підкривою γ , а з іншого, належить до сім'ї $\Gamma_f(z_i, \varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2)$, бо

$$f(\gamma|_{[p_1, p_2]}) = f(\gamma)|_{[p_1, p_2]} \in \Gamma(S(z_i, \varepsilon_0/4), S(z_i, \varepsilon_0/2), A(z_i, \varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2)).$$

Тим самим

$$\Gamma_m^1 > \bigcup_{i=1}^{N_0} \Gamma_f(z_i, \varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2). \quad (12)$$

Покладемо

$$\eta(t) = \begin{cases} 4/\varepsilon_0, & t \in [\varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2], \\ 0, & t \notin [\varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2] \end{cases}.$$

Зауважимо, що функція η задовольняє співвідношення (3). Тоді, за визначенням відображення f у (2), а також за співвідношенням (12) і з огляду на напівадитивність модуля сімей кривих (див. [10, теорема 6.2]), ми отримуємо, що

$$M(\Gamma_m^1) \leq \sum_{i=1}^{N_0} M(\Gamma_f(z_i, \varepsilon_0/4, \varepsilon_0/2)) \leq \sum_{i=1}^{N_0} \frac{N_0 4^n \|Q\|_1}{\varepsilon_0^n}, \quad m \geq M_0, \quad (13)$$

where $\|Q\|_1 = \int_{D'} Q(x) dm(x)$. Далі, по [13, теорема 1.1.5.46] ми отримуємо, що

$$\Gamma_m^2 > \Gamma_f(\bar{x}_0, r_{k_0+1}, r_{k_0}).$$

Міркуючи так, як і вище, покладемо

$$\eta(t) = \begin{cases} 1/(r_{k_0} - r_{k_0+1}), & t \in [r_{k_0+1}, r_{k_0}], \\ 0, & t \notin [r_{k_0+1}, r_{k_0}] \end{cases}.$$

Тоді з останнього співвідношення випливає, що

$$M(\Gamma_m^2) \leq \frac{\|Q\|_1}{(r_{k_0} - r_{k_0+1})^n}, \quad m \geq M_0. \quad (14)$$

Отже, з (10), (13) і (14), з огляду на напівадитивність модуля сімей кривих, випливає, що

$$M(\Gamma_m) \leq \left(\frac{N_0 4^n}{\varepsilon_0^n} + \frac{1}{(r_{k_0} - r_{k_0+1})^n} \right) \|Q\|_1, \quad m \geq M_0.$$

Права частина останнього співвідношення не залежить від m , так що ми можемо покласти $N := \left(\frac{N_0 4^n}{\varepsilon_0^n} + \frac{1}{(r_{k_0} - r_{k_0+1})^n} \right) \|Q\|_1$. Лему 2 повністю доведено. \square

4. Доведення теореми 2. Можливість неперервного продовження відображення $f \in \mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(D, D')$ на межу області D є результатом теореми 1. Одностайна неперервність сім'ї відображень $\mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(D, D')$ у внутрішніх точках області D є результатом роботи [11, теорема 1.1].

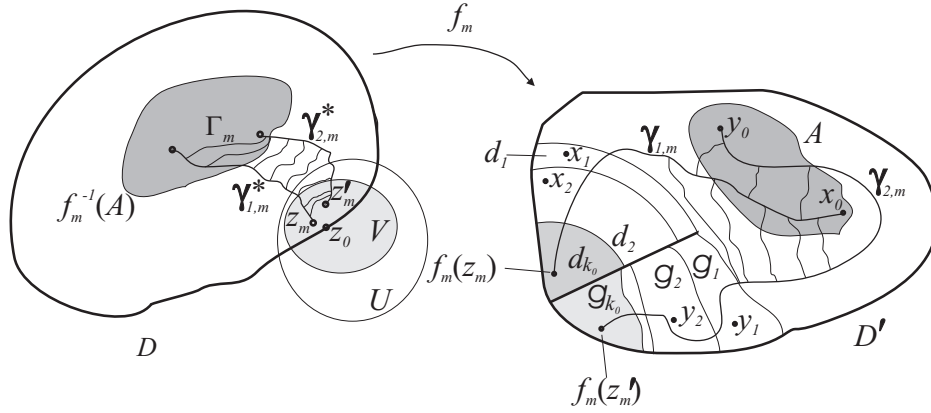
Покажемо одностаїну неперервність сім'ї $\mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(\bar{D}, \bar{D}')$ на ∂D . Припустимо протилежне. Тоді знайдуться точка $z_0 \in \partial D$, число $\varepsilon_0 > 0$, послідовність $z_m \in \bar{D}$ і відображення $\bar{f}_m \in \mathfrak{S}_{\delta, A, Q}(\bar{D}, \bar{D}')$ такі, що $z_m \rightarrow z_0$ при $m \rightarrow \infty$, при цьому,

$$\rho(\bar{f}_m(z_m), \bar{f}_m(z_0)) \geq \varepsilon_0, \quad m = 1, 2, \dots, \quad (15)$$

де ρ – одна з можливих метрик в \bar{D}'_P , яку визначено за формулою типу (4). Оскільки $f_m = \bar{f}_m|_D$ продовжується по неперервності на \bar{D} , ми можемо вважати, що $z_m \in D$ і, крім того, знайдеться ще одна послідовність $z'_m \in D$, $z'_m \rightarrow z_0$ при $m \rightarrow \infty$, така що $\rho(f_m(z'_m), \bar{f}_m(z_0)) \rightarrow 0$ при $m \rightarrow \infty$. В такому випадку, з (15) випливає, що

$$\rho(f_m(z_m), f_m(z'_m)) \geq \varepsilon_0/2, \quad m \geq m_0. \quad (16)$$

Оскільки область D' є регулярною, метричний простір \bar{D}'_P є компактним. Отже, можна вважати, що послідовності $f_m(z_m)$ і $f_m(z'_m)$ збігаються при $m \rightarrow \infty$ до деяких елементів $P_1, P_2 \in \bar{D}'_P$, $P_1 \neq P_2$. Нехай d_m і g_m – послідовності спадних областей, які відповідають простим кінцям P_1 і P_2 , відповідно. З огляду на [12, лема 3.1], див. також [5,

Мал. 5: До доведення теореми 2.

лема 1], можна вважати, що послідовність розрізів σ_m , яка відповідає областям d_m , $m = 1, 2, \dots$, лежить на сферах $S(\bar{x}_0, r_m)$, де $\bar{x}_0 \in \partial D'$ і $r_m \rightarrow 0$ при $m \rightarrow \infty$. Оберемо $x_0, y_0 \in A$ так, що $x_0 \neq y_0$ і $x_0 \neq P_1 \neq y_0$, де континуум $A \subset D'$ взятий з умов теореми 2. Без обмеження загальності, можна вважати, що $d_1 \cap g_1 = \emptyset$ і $x_0, y_0 \notin d_1 \cup g_1$.

По лемам 1 і 2 знайдуться непересічні криві $\gamma_{1,m} : [0, 1] \rightarrow D'$ і $\gamma_{2,m} : [0, 1] \rightarrow D'$, номер $M_0 = M_0(k_0) > 0$ і число $N > 0$ такі, що $\gamma_{1,m}(0) = x_0$, $\gamma_{1,m}(1) = f_m(z_m)$, $\gamma_{2,m}(0) = y_0$, $\gamma_{2,m}(1) = f_m(z'_m)$, причому

$$M(\Gamma_m) \leq N, m \geq M_0, \quad (17)$$

де Γ_m складається з тих і тільки тих кривих γ в D , для яких $f_m(\gamma) \in \Gamma(|\gamma_{1,m}|, |\gamma_{2,m}|, D')$ (див. малюнок 5). З іншого боку, нехай $\gamma_{1,m}^*$ і $\gamma_{2,m}^*$ – повні підняття кривих $\gamma_{1,m}$ і $\gamma_{2,m}$ при відображенні f_m з початками в точках z_m і z'_m , відповідно (такі підняття існують за [9, лема 3.7]). Тоді $\gamma_{1,m}^*(1) \in f_m^{-1}(A)$ і $\gamma_{2,m}^*(1) \in f_m^{-1}(A)$ і, оскільки за умовою $h(f_m^{-1}(A), \partial D) > \delta > 0$, $m = 1, 2, \dots$, ми будемо мати, що

$$\begin{aligned} h(|\gamma_{1,m}^*|) &\geq h(z_m, \gamma_{1,m}^*(1)) \geq (1/2) \cdot h(f_m^{-1}(A), \partial D) > \delta/2, \\ h(|\gamma_{2,m}^*|) &\geq h(z'_m, \gamma_{2,m}^*(1)) \geq (1/2) \cdot h(f_m^{-1}(A), \partial D) > \delta/2 \end{aligned} \quad (18)$$

для достатньо великих $m \in \mathbb{N}$. Оберемо кулю $U := B_h(z_0, r_0) = \{z \in \overline{\mathbb{R}^n} : h(z, z_0) < r_0\}$, де $r_0 > 0$ і $r_0 < \delta/4$. Зауважимо, що $|\gamma_{1,m}^*| \cap U \neq \emptyset \neq |\gamma_{1,m}^*| \cap (D \setminus U)$ для достатньо великих $m \in \mathbb{N}$, оскільки $h(f_m(|\gamma_{1,m}|)) \geq \delta/2$ і $z_m \in |\gamma_{1,m}|$, $z_m \rightarrow z_0$ при $m \rightarrow \infty$. Міркуючи аналогічно, можна зробити висновок, що $|\gamma_{2,m}^*| \cap U \neq \emptyset \neq |\gamma_{2,m}^*| \cap (D \setminus U)$. Оскільки $|\gamma_{1,m}^*|$ і $|\gamma_{2,m}^*|$ є континуумами, з огляду на [13, теорема 1.I.5.46]

$$|\gamma_{1,m}^*| \cap \partial U \neq \emptyset, \quad |\gamma_{2,m}^*| \cap \partial U \neq \emptyset. \quad (19)$$

Зафіксуємо $P := N > 0$, де N – число зі співвідношення (17). Оскільки межа області D є слабо плоскою, знайдеться окіл $V \subset U$ точки z_0 , такий що для будь-яких континуумів $E, F \subset D$ з умовами $E \cap \partial U \neq \emptyset \neq E \cap \partial V$ і $F \cap \partial U \neq \emptyset \neq F \cap \partial V$ виконано нерівність

$$M(\Gamma(E, F, D)) > N. \quad (20)$$

Зауважимо, що для достатньо великих $m \in \mathbb{N}$

$$|\gamma_{1,m}^*| \cap \partial V \neq \emptyset, \quad |\gamma_{2,m}^*| \cap \partial V \neq \emptyset. \quad (21)$$

Дійсно, $z_m \in |\gamma_{1,m}^*|$ і $z'_m \in |\gamma_{2,m}^*|$, де $z_m, z'_m \rightarrow z_0 \in V$ при $m \rightarrow \infty$. Отже, $|\gamma_{1,m}^*| \cap V \neq \emptyset \neq |\gamma_{2,m}^*| \cap V$ для достатньо великих $m \in \mathbb{N}$. Крім того, $h(V) \leq h(U) = 2r_0 < \delta/2$ і, оскільки по (18) $h(|\gamma_{1,m}^*|) > \delta/2$, то $|\gamma_{1,m}^*| \cap (D \setminus V) \neq \emptyset$. Тоді $|\gamma_{1,m}^*| \cap \partial V \neq \emptyset$ (див. [13, теорема 1.I.5.46]). Аналогічно, $h(V) \leq h(U) = 2r_0 < \delta/2$ і, оскільки по (18) $h(|\gamma_{2,m}^*|) > \delta/2$, то $|\gamma_{2,m}^*| \cap (D \setminus V) \neq \emptyset$. По [13, теорема 1.I.5.46] ми отримуємо, що $|\gamma_{1,m}^*| \cap \partial V \neq \emptyset$. Отже, (21) встановлено. З огляду на (20), (19) і (21), ми отримуємо, що

$$M(\Gamma(|\gamma_{1,m}^*|, |\gamma_{2,m}^*|, D)) > N. \quad (22)$$

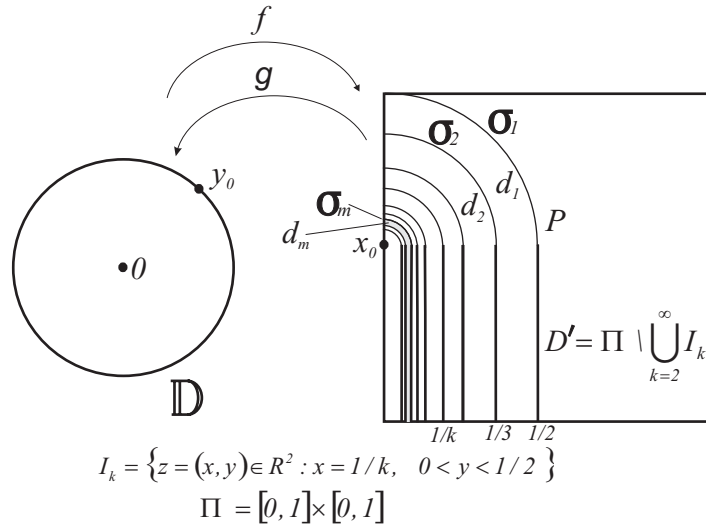
Нерівність (22) суперечить (17), бо $\Gamma(|\gamma_{1,m}^*|, |\gamma_{2,m}^*|, D) \subset \Gamma_m$, отже,

$$M(\Gamma(|\gamma_{1,m}^*|, |\gamma_{2,m}^*|, D)) \leq M(\Gamma_m) \leq N.$$

Отримана суперечність вказує на невірність вихідного припущення (15). Теорему доведено. \square

5. Деякі приклади.

Приклад 1. Отримаємо спочатку відображення, яке задовольняє умови і висновок теореми 1. По-перше, розглянемо випадок, коли це відображення є гомеоморфізмом, а функція Q є обмеженою. Для спрощення розглянемо плоский випадок. Нехай D' – одиничний квадрат з викинутими відрізками $I_k = \{z = (x, y) \in \mathbb{R}^2 : x = 1/k, 0 < y < 1/2\}$, $k = 2, 3, \dots$, (див. малюнок 6). Розглянемо простий кінець P області D' , створений

Мал. 6: Ілюстрація до прикладу 1

за допомогою розрізів

$$\sigma_m = \left\{ z = x_0 + \frac{e^{i\varphi}}{m+1}, x_0 = (0, 1/2), 0 \leq \varphi \leq \pi/2 \right\}, \quad m = 1, 2, \dots,$$

Можна показати, що кінець P дійсно є простим. За теоремою Рімана про відображення, існує конформне відображення g одиничного круга $\mathbb{D} = \{z \in \mathbb{C} : |z| < 1\}$ на область D' , крім того, за теоремою Каратеодорі простому кінцю P відповідає деяка точка $y_0 \in \partial \mathbb{D}$ така, що $C(f, y_0) = I(P)$, $f = g^{-1}$, див. [16, теорема 9.4]. Отже, можна обрати принаймні дві послідовності $z_k, w_k \in D'$, $k = 1, 2, \dots$, такі що $z_k, w_k \rightarrow P$, $z_k \rightarrow z_0$ і $w_k \rightarrow w_0$ при

$k \rightarrow \infty$, $z_0 \neq w_0$, причому $f(z_k) \rightarrow y_0$ і $f(w_k) \rightarrow y_0$ при $k \rightarrow \infty$. В цьому випадку, відображення $f := g^{-1}$ не має неперервного продовження в точку y_0 в поточковому сенсі, але g має неперервне продовження $\bar{g} : \mathbb{D} \rightarrow \overline{D'}_P$.

Оскільки g – конформне відображення, воно задовольняє співвідношення (2) при $Q \equiv 1$ (див., напр., [7, теорема 3.2]).

Зауважимо, що відображення f задовольняє всі умови і висновок теореми 1. Область \mathbb{D} має слабо плоску межу (див., напр., [10, теореми 17.10 і 17.12]), а область D' є регулярною за означенням, крім того, функція $Q \equiv 1$ є інтегрованою в D' .

Приклад 2. Для того, щоб тепер отримати аналогічне відображення з розгалуженням у (2), покладемо

$$f_1(z) = (f \circ g)(z),$$

де $g(z) = z^2$. Зауважимо, що $K_O(z, f_1) = 1$ і $N(f_1, \mathbb{D}) = 2$, тому f_1 також задовольняє співвідношення (2) з $Q \equiv 2$. Знову таки, f_1 задовольняє всі умови теореми 1.

Приклад 3. На основі прикладів 1 і 2 побудуємо тепер відображення з розгалуженням, яке має необмежену характеристику, і яке задовольняє всі умови і висновок теореми 1. Розглянемо наступну конструкцію: нехай $\varphi_1(z) = \frac{1}{e\sqrt{2}}(z - (1/2, 1/2))$, $z \in D'$, тоді φ переводить D' в деяку область D'' , що повністю лежить в крузі $B(0, 1/e)$. Цю область D'' перетворимо не деку іншу однозв'язну область D''' за допомогою гомеоморфізму $\varphi_2(z) = \frac{z}{|z| \log \frac{1}{|z|}}$, $\varphi_2(0) := 0$. Тепер, цю область D''' перетворимо за допомогою деякого конформного відображення φ_3 на одиничний круг \mathbb{D} (таке конформне відображення існує завдяки теоремі Рімана). Нарешті, в \mathbb{D} покладемо $\varphi_4(z) = z^2$. Тепер розглянемо наступне відображення

$$F(z) = (\varphi_1^{-1} \circ \varphi_2^{-1} \circ \varphi_3^{-1} \circ \varphi_4)(z). \quad (23)$$

Тепер окремо розглянемо $F_1(z) = (\varphi_1^{-1} \circ \varphi_2^{-1})(z)$ і $F_2(z) = (\varphi_3^{-1} \circ \varphi_4)(z)$. Передусім зауважимо, що $K_O(F_1, z) = K_O(\varphi_2^{-1}, z)$, оскільки відображення φ_1^{-1} є конформним. Використовуючи техніку, застосовану при розгляді [17, Proposition 6.3], можна встановити, що $\varphi_2^{-1} = \frac{z}{|z|} e^{-\frac{1}{|z|}}$, причому $K_O(F_1, z) = K_O(\varphi_2^{-1}, z) = \frac{1}{|z|}$. Тоді

$$K_O(F_1^{-1}(z), F_1) = K_O((\varphi_2 \circ \varphi_1)(z), F_1).$$

Маємо:

$$K_O((\varphi_2 \circ \varphi_1)(z), F_1) = \frac{1}{|z|} \left| \frac{z - (1/2, 1/2)}{|z - (1/2, 1/2)| \log \frac{e\sqrt{2}}{|z - (1/2, 1/2)|}} \right| = \log \frac{e\sqrt{2}}{|z - (1/2, 1/2)|}.$$

Зауважимо, що F_1 є відображенням класу C^1 в $\mathbb{D} \setminus \{0\}$, крім того, якобіан $|J(z, f)| = |z|^3 \cdot e^{2/|z|}$ є локально обмеженим в $\mathbb{D} \setminus \{0\}$. В такому випадку, за наслідком 8.5 в [17] відображення F_1 є відображенням зі скінченим спотворенням довжини в $\mathbb{D} \setminus \{0\}$. Отже, за [17, теорема 8.5] відображення F_1 задовольняє співвідношення

$$M(\Gamma''') \leq \int_{D'} Q(z) \cdot \rho_*(z) dm(z) \quad (24)$$

для будь-якої сім'ї Γ'' локально спрямлюваних кривих γ в області D'' і будь-якої функції $\rho_* \in \text{adm } F_1(\Gamma'')$, де $Q(z) = \log \frac{e\sqrt{2}}{|z-(1/2,1/2)|}$.

З іншого боку, відображення F_2 задовольняє співвідношення

$$M(\Gamma) \leq 2 \cdot M(F_2(\Gamma)), \quad (25)$$

оскільки $N(F_2, \mathbb{D}) = 2$ і $K_O(F_2, z) = 1$ (див. [7, теорема 3.2]). Тоді об'єднуючи (24) і (25), будемо мати

$$M(\Gamma) \leq \int_{D'} 2Q(z) \cdot \rho_*(z) dm(z) \quad (26)$$

для будь-якої сім'ї Γ локально спрямлюваних кривих γ в \mathbb{D} і будь-якої функції $\rho_* \in \text{adm } F_1(F_2(\Gamma)) = \text{adm } F(\Gamma)$, де $Q(z) = \log \frac{e\sqrt{2}}{|z-(1/2,1/2)|}$. Зауважимо, що функція $Q(z) = \log \frac{e\sqrt{2}}{|z-(1/2,1/2)|}$ є інтегровною в області D' . Також зауважимо, що нерівність (26) є частковим випадком співвідношення (2), оскільки в (26) сім'я кривих є будь-якою, отже, замість Γ можна взяти $\Gamma_f(y_0, r_1, r_2)$ як окремий випадок. Крім того, ми можемо також покласти в (26) $\rho_*(z) = \eta(|z - y_0|)$ при $r_1 < |z - y_0| < r_2$ і $z \in D'$, $\rho_*(z)$ в інших випадках. Якщо η задовольняє (3), то можна показати, що $\rho_*(z)$ задовольняє (26) для $\Gamma = \Gamma_f(y_0, r_1, r_2)$ (див. [10, теорема 5.7]).

Отже, всі умови теореми 1 виконуються; відображення F задовольняє всі умови цієї теореми і за цією теоремою продовжується до відображення $\overline{F} : \overline{\mathbb{D}} \rightarrow \overline{D'}_P$.

Приклад 4. Тепер побудуємо приклад, стосовний теореми 2. Як відомо, дробово-лінійні автоморфізми одиничного круга мають вигляд

$$f(z) = e^{i\theta} \frac{z - a}{1 - \overline{a}z}, \quad z \in \mathbb{D}, \quad a \in \mathbb{D}, \quad \theta \in [0, 2\pi).$$

Покладемо $\theta = 0$, $a = 1/n$, $n = 1, 2, \dots$. В цьому випадку, розглянемо сім'ю відображень $\tilde{f}_n(z) = \frac{z-1/n}{1-z/n} = \frac{nz-1}{n-z}$. Нехай $\tilde{A} = [0, 1/2]$. Нехай $t \in [0, 1/2]$, тоді $\tilde{f}_n(t) = \frac{t-1/n}{1-t/n}$. Оскільки похідна $\tilde{f}'_n(t) = \frac{1-\frac{1}{n^2}}{(1-\frac{t}{n})^2}$ невід'ємна всюди, найменше значення функції $\tilde{f}_n(t)$ на A буде точка $-1/n$, найбільша $-\frac{1/2-1/n}{1-1/2n} \rightarrow 1/2$ при $n \rightarrow \infty$. Звідси існує $\delta > 0$ таке, що $h(\tilde{f}_n(\tilde{A}), \partial\mathbb{D}) > \delta > 0$. Покладемо тепер $f_n := \tilde{f}_n^{-1}$, і нехай $A = F(\tilde{A})$, де F – відображення з прикладу 3 (див. співвідношення (23)). Тоді сім'я відображень $F_n := F \circ f_n$ задовольняє всі умови і висновок теореми 2. Зауважимо, що кожне з відображень F_n не має навіть неперервного евклідового продовження на одиничне коло, але має це продовження як відображення $\overline{F}_n : \overline{\mathbb{D}} \rightarrow \overline{D'}_P$. Більше того, сім'я відображень $\{F_n\}_{n=1}^\infty$ є одностайно неперервною в \overline{D} .

Список літератури

- [1] Саллимов Р.Р., Севостьянов Е.А. О равностепенной непрерывности одного семейства обратных отображений в терминах простых концов // Укр. мат. журн. – 2018. – **70**, № 9. – С. 1264–1273; translation "On the Equicontinuity of One Family of Inverse Mappings in Terms of Prime Ends" in Ukr. Math. J. – 2019. – **70**, no. 9. – P. 1456–1466.

- [2] *Севостьянов Є.О., Скворцов С.О., Илькевич Н.С.* Про поведінку обернених гомеоморфізмів в термінах простих кінців // Праці ІПММ НАН України. – 2019. – **33**. – С. 188–203.
- [3] *Gutlyanskii V., Ryazanov V., Yakubov E.* The Beltrami equations and prime ends // Український математичний вісник. – 2015. – **12**, № 1. – С. 27–66; translation "The Beltrami equations and prime ends" in J. Math. Sci. (N.Y.). – 2015. – **210**, no. 1. – P. 22–51.
- [4] *Ковтонюк Д.А., Рязанов В.И.* К теории простых концов для пространственных областей // Укр. мат. журнал. – 2015. – Т. **67**, № 4. – С. 467–479; translation "On the theory of prime ends for space mappings" in Ukrainian Math. J. – 2015. – **67**, no. 4. – P. 528–541.
- [5] *Kovtonyuk D.A., Ryazanov V.I.* Prime ends and Orlicz-Sobolev classes // St. Petersburg Math. J. – 2016. – V. **27**, no. 5. – P. 765–788.
- [6] *Näkki R.* Prime ends and quasiconformal mappings // J. Anal. Math. – 1979. – V. **35**. – P. 13–40.
- [7] *Martio O., Rickman S., and Väisälä J.* Definitions for quasiregular mappings // Ann. Acad. Sci. Fenn. Ser. A1. – 1969. – **448**. – P. 1–40.
- [8] *Rickman S.* Quasiregular mappings. – Berlin: Springer-Verlag, 1993.
- [9] *Vuorinen M.* Exceptional sets and boundary behavior of quasiregular mappings in n -space // Ann. Acad. Sci. Fenn. Ser. A 1. Math. Dissertationes. – 1976. – **11**. – P. 1–44.
- [10] *Väisälä J.* Lectures on n -Dimensional Quasiconformal Mappings. – Lecture Notes in Math. 229, Berlin etc.: Springer-Verlag, 1971.
- [11] *Sevost'yanov E.A., Skvortsov S.O., Dovhopiatyi O.P.* On mappings satisfying the inverse Poletsky inequality // www. arxiv. org, arXiv:1904.01513.
- [12] *Ильютко Д.П., Севостьянов Е.А.* О простых концах на римановых многообразиях // Укр. мат. вестник. – 2018. – Т. 15, № 3. – С. 358–392; translation "On prime ends on Riemannian manifolds" in J. Math. Sci. – 2019. – **241**, no. 1. – P. 47–63.
- [13] *Курамовский К.* Топология, т. 2. – М.: Мир, 1969.
- [14] *Fuglede B.* Extremal length and functional completion // Acta Math. – 1957. – **98**. – P. 171–219.
- [15] *Sevost'yanov E.A., Skvortsov S.O., Ilkevych N.S.* On behavior of a class of mappings in terms of prime ends // www. arxiv.org, arXiv: 1801.04431, 20 pp.
- [16] *Коллингвуд Э., Ловатер А.* Теория предельных множеств. – Москва: Мир, 1971.
- [17] *Martio O., Ryazanov V., Srebro U. and Yakubov E.* Moduli in Modern Mapping Theory. – New York: Springer Science + Business Media, LLC, 2009.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Євген Олександрович Севостьянов

1. Житомирський державний університет ім. І. Франко
кафедра математичного аналізу, вул. Велика Бердичівська, 40

м. Житомир, Україна, 10 008

2. Інститут прикладної математики і механіки НАН України,

вул. Добровольського, 1

м. Слов'янськ, Україна, 84 100

e-mail: esevostyanov2009@gmail.com